

MIÊU TẢ TRONG VĂN BẢN TỰ SỰ

Bài tập

1. Bài tập 1, trang 92, SGK.
2. Miêu tả trong văn bản tự sự có tác dụng gì ?
 - A – Để người đọc hình dung được sự việc
 - B – Để người đọc hình dung được con người
 - C – Để người đọc hình dung được cảnh vật
 - D – Để câu chuyện trở nên sinh động hơn
3. Trong truyện cổ dân gian không có yếu tố miêu tả nào sau đây ?
 - A – Tả cảnh vật
 - B – Tả hành động
 - C – Tả nội tâm nhân vật
 - D – Tả người

4. Đọc đoạn văn sau và trả lời câu hỏi :

Hằng năm cứ vào cuối thu, lá ngoài đường rụng nhiều và trên không có những đám mây bàng bạc, lòng tôi lại nao nức những kỉ niệm mơn man của buổi tựu trường.

Tôi quên thế nào được những cảm giác trong sáng ấy nảy nở trong lòng tôi như mấy cành hoa tươi mỉm cười giữa bầu trời quang đãng.

Những ý tưởng ấy tôi chưa lần nào ghi lên giấy, vì hồi ấy tôi không biết ghi và ngày nay tôi không nhớ hết. Nhưng mỗi lần thấy mấy em nhỏ rụt rè núp dưới nón mẹ lần đầu tiên đi đến trường, lòng tôi lại tung bừng rộn rã. Buổi mai hôm ấy, một buổi mai đầy sương thu và gió lạnh, mẹ tôi âu yếm nắm tay tôi dẫn đi trên con đường làng dài và hẹp. Con đường này tôi đã quen đi lại lắm lần, nhưng

lân này tự nhiên thấy lạ. Cảnh vật chung quanh tôi đều thay đổi, vì chính lòng tôi đang có sự thay đổi lớn : hôm nay tôi đi học.

(Thanh Tịnh, *Tôi đi học*)

a) Trong đoạn văn tự sự trên, tác giả đã sử dụng biện pháp miêu tả chủ yếu nào sau đây ?

- A – Tả người
- B – Tả hành động
- C – Tả nội tâm nhân vật
- D – Tả cảnh

b) Chỉ ra sự khác nhau về cách miêu tả trong đoạn văn sau đây so với đoạn văn trên của Thanh Tịnh.

Chị Dậu nghiêng hai hàm răng :

– Mày trói ngay chồng bà đi, bà cho mày xem !

Rồi chị túm lấy cổ hắn, ấn dúi ra cửa. Sức léo khoé của anh chàng nghiện chạy không kịp với sức xô đẩy của người đàn bà lực điền, hắn ngã chổng quèo trên mặt đất, miệng vẫn nham nhảm thét trói vợ chồng kẻ thiếu sưu.

Người nhà lí trưởng sấn sổ bước đến giơ gậy chực đánh chị Dậu. Nhanh như cắt, chị Dậu nắm ngay được gậy của hắn. Hai người giằng co nhau, du đẩy nhau, rồi ai nấy đều buông gậy ra, áp vào vật nhau. Hai đứa trẻ con kêu khóc om sòm. Kết cục, anh chàng "hầu cận ông lí" yếu hơn chị chàng con mọn, hắn bị chị này túm tóc lẳng cho một cái, ngã nhào ra thềm.

(Ngô Tất Tố, *Tắt đèn*)

Gợi ý làm bài

1. Hai đoạn trích *Truyện Kiều* nêu trong bài tập 1, một đoạn tả người và một đoạn tả cảnh là chính.

2. Xem lại phần *Ghi nhớ* trong bài *Miêu tả trong văn bản tự sự* (*Ngữ văn 9*, tập một, trang 92) để làm bài.

3. Liên hệ với các truyện cổ dân gian đã học ở lớp 6 để rút ra nhận xét : Trong các truyện cổ dân gian không có yếu tố miêu tả tâm lí nhân vật.

4. b) Cũng là miêu tả nhưng mỗi nhà văn, tùy vào mỗi hoàn cảnh, sự việc, sự vật,... mà dùng bút pháp tả người, tả cảnh, tả tâm trạng hay tả hành động. Hai đoạn văn trên tiêu biểu cho hai bút pháp tả tâm trạng và tả hành động.